

حکمت نامہ فی فلسفہ

(مدظلہ)

حضرت آیت اللہ محمد رضا نگو نام

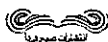
حکمت نامه‌ی فلسفه

(مد ظله العالی)

♦ حضرت آیت الله محمدرضا نگو نام

سرشناسه: نگو نام، محمدرضا، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور: حکمت نامه‌ی فلسفه
/ محمدرضا نگو نام.
مشخصات نشر: اسلام شهر: انتشارات صبح فردا، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۹۲ ص.
شابک: ۷ - ۸۱ - ۶۴۳۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: فلسفه‌ی اسلامی
موضوع: فلسفه
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱۱۴ ح ۸ ب ب ر
رده‌بندی دیویی: ۱/۱۸۹
شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۲۹۹۵۶۳۹

ناشر: صبح فردا محل چاپ: نقش گستر
نوبت چاپ: اول تاریخ چاپ: ۱۳۹۲
شمارگان: ۳۰۰۰ قیمت: ۳۰۰۰ ریال
تهران - اسلام شهر - نسیم شهر - رنجیه ۱ بار
دوازدهمتری جواهرزاده - پلاک ۲۶
کدپستی: ۳۷۶۹۱۳۸۵۷۵
تلفن مرکز پخش: ۰۲۵ ۲۲۹۰ ۱۵۷۸
www.nekoonam.com
www.nekounam.ir
ISBN: 978 - 600 - 6435 - 81 - 7

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار
۱۱	همگونی حکیم با هستی
۱۳	انواع حکمت و جمع دانش
۲۶	چیستی فلسفه
۲۹	تفاوت علم و فلسفه
۳۶	مخالفان فلسفه‌ی اسلامی
۳۸	نزاع فقیه و حکیم
۳۸	آسیب‌های داخلی فلسفه‌ی اسلامی
۴۱	تقلید فلسفی
۴۳	فلسفه‌ی شرق و غرب
۴۵	فلسفه‌ی صدرایی
۴۷	آغاز شناخت
۴۸	شک، تردید و اطمینان به واقع

۵۳	 ناتوانی فهمان
۵۴	 تقید آدمی
۵۵	 حق‌انگاری مطلق و نسبیّت
۶۳	 نفس الامر و وصول به حقیقت
۷۱	 اثبات واجب
۷۱	 ناگزیری از اثبات حق
۷۲	 تقابل واجب و ممکن
۷۴	 فضا و قدر
۷۵	 جبر و اختیار
۷۵	 فلسفه‌ی کژی‌ها
۷۷	 نظام احسن و درک حقیقت هستی
۸۰	 فاعل طبیعی و علمی
۸۳	 اتحاد عاقل و معقول

پیش گفتار

در جامعه‌ی ما بحث‌های زیادی از فلسفه و حکمت می‌شود؛ همان‌طور که از ریاضی، هندسه، موسیقی و آشپزی سخن می‌رود، ولی این دو بحث اختلاف شدیدی با هم دارد و اختلاف آن نیز در مبادی و غایات این دو گروه از دانش است. کسی که در مورد آشپزی بحث می‌کند، چندین بار غذاهای مختلف را از جهت مزه، بو، طعم و نرمی و سختی امتحان کرده و به نتیجه‌ای رسیده که آن را ارایه می‌دهد. در هندسه نیز بحث‌ها از مبادی است و کسی از خارج یا غایت بحث نمی‌کند که هندسه خوب است یا بد، اگر هم بحثی باشد در مقدمه‌ی کتاب مختصری در مورد غایت این دسته علوم توضیح داده شده است؛ ولی متأسفانه در

علوم فلسفی بیش‌تر از غایت فلسفه بحث می‌شود و مبادی و به اصطلاح، فلسفه‌ی فلسفه فراموش شده است و فلسفه‌آموزان کم‌تر چنین بحث‌هایی را می‌یابند.

افزون بر این، بسیاری از افرادی که ادعای فلسفه دارند مهم‌ترین کتاب‌های فلسفی را یا نخوانده‌اند یا به عنوان کتاب مطالعه در دست گرفته و مروری کرده‌اند و بر مطالب علمی آن اظهار نظر می‌کنند. عده‌ای از فیلسوفان غربی نیز بعد از بازنشستگی یا تدریس و کارهای مشابه به فلسفه رو آورده‌اند و اشتغال به علمی که این همه مشکل دارد را از شروع بازنشستگی آغاز کرده‌اند. در کشور ما نیز عده‌ای از ابتدا وارد فلسفه نمی‌شوند و زیاد بحث می‌کنند که فلسفه برای جامعه خوب است یا بد. این گروه که نمی‌دانند فلسفه چیست و از آن بی‌خبرند حق اظهار نظر ندارند؛ مثل کسی که داخل آب نشده و شنا نکرده باشد و بگوید آب برای بدن ضرر دارد یا مفید است. در شنا این اثرات معلوم می‌گردد و اگر خود بدون رفتن در آب، آن را می‌داند، دست‌کم شنوندگان و مخاطبان نمی‌دانند. کسی که اظهار نظر می‌کند اگر به مبادی آگاه هست باید نخست از مبادی برای مخاطبان گوید نه از غایات. اگر مبادی

علوم را از جامعه قطع کنیم و از غایات سخن گوئیم، رشته‌ی کلام از دست شنوندگان گرفته می‌شود و آن‌ها را در هاله‌ای از ابهام به جان هم انداخته‌ایم.

برای نمونه، کسانی که در مورد خدا بحث می‌کنند، از وجود و عدم آن سخن می‌گویند؛ اما همین که به اسما و صفات می‌رسند، مطالبی تکراری را می‌گویند که اسما عین ذات است و در همه‌ی کتاب‌ها نیز آمده است. اما اگر چند اشکال به آن‌ها شود و این مبنا رد گردد، نمی‌توانند به دریای بی‌کران خداشناسی وارد شوند. منکران بدون این که بدانند چه چیز را انکار می‌کنند می‌گویند آن خدایی که ما ندیده‌ایم وجود ندارد، که اگر توصیف خدا از آنان پرسیده و بحث در مبادی آورده شود، آنان نیز موضوع را به خوبی نشناخته‌اند و آن را رد می‌کنند. آنان پیش از بحث از مبادی به بحث غایات می‌پردازند.

نوشتار حاضر در هریک از حکمت‌های خود به مهم‌ترین بحث‌های مقدمی فلسفی می‌پردازد. برخی از این مباحث عبارت است از: انواع حکمت، چیستی فلسفه، تفاوت علم و فلسفه، مخالفان فلسفه‌ی اسلامی، آسیب‌های داخلی فلسفه‌ی اسلامی، تقلید فلسفی، فلسفه‌ی شرق و غرب، فلسفه‌ی صدرایی،

شروع شناخت، شک، تردید و اطمینان به واقع،
حقانگاری مطلق و نسبیّت‌گرایی، نفس الامر و وصول
به حقیقت.

هم‌چنین در این کتاب از: اثبات واجب، قضا و
قدر، جبر و اختیار، فلسفه‌ی کژی‌ها، نظام احسن و
درک حقیقت هستی، فاعل طبیعی و علمی و نیز اتحاد
عاقل و معقول سخن به میان می‌آید.

و آخر دعوانا ان الحمد لله ربّ العالمین